

Molnár József

A legutóbbi években egymást érték nálunk az ötven-, száz- és többszáz, na meg a husz-, tiz- és még kevesebb éves fordulók megünneplései, mintegy kiengesztelésül azért, hogy társadalmunk nagyjainkkal szemben a múltban rendszeren kegyetlennek bizonyult. Most mintha az ellenkező véletbe akarna esni. Eppen azért — nem tehetünk róla — gyanus szemmel nézzük ezt a nagy felbuzdulást, mely azt a benyomást kelti, mint sok hirtelenjében fogamzott magyar elhatározás. Sok nagyhangú kezdet után volt már alkalmunk tapasztalni a siralmas megfeneklést a komolytalanságban.

A nemzeti kegyelet megnyilatkozásának azonban nagyobb súlyt és értéket adunk azzal, ha nemcsak azokról emlékezünk meg, akik állandóan éltek a köztudatban, hanem azokról a zajtalan munkásokról is, kiket időközben elvesztünk szemünk elől. Ilyen csöndes, de eredményes munkása volt a magyar művelődésnek Molnár József is, a múlt század romantikus festészetének egyik jellemző és a maga idejében érdeme szerint méltatott alakja. Kinek emlékét, jóllehet 1821-ben (március 21-én) született, nemrégén ünnepelte a maga tehetsége szerint szülőhelye, Zsámbék.

A múlt század elejére és derekára azért gondolunk nagyobb szeretettel és melegséggel mint minden más korra, mert az nemzeti újjászületésünket jelentette. A nemzeti szellem feltámasztásában és megszilárdításában pedig hatalmas részük volt művészeinknek is; különösen történelmi festőinknek. Ezek közé az ecsettel harcolók közé tartozott Molnár József is.

Kevés olyan uriház volt nagyapáink és apáink Magyarországon, ahol ne függött volna a falon az ő festménye után készült kórajz, amely Széchy Dezső

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Takács Zoltán, felvinczi

Cím: Molnár József

Forrás: Magyarország

3m
(Hely)

1925. 6. 7.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

önfeláldozását ábrázolja. A Szépművészeti Múzeum Madarász-termében láthatók »Zrinyi és Frangepán« szomszédságában, a »Fürdő nők«, mint a romantikus szépségideál képviselői. A székesfőváros jubileuma alkalmával rendezett kiállítás volt alkalmunk gyönyörködni a művész egyik költői érzéstől áthatott tájképében, melyben a magyar Kárpátok komor méltósága a kor idealizmusának fényében pompázik.

Molnár József tulajdonképpen tulélté korát és ezért kellett 1899 február hatodikán, a magyar naturalisztikus művészet győzelmeinek idején, csaknem feledésbe merülve meghalni. Tiszteletreméltó alkotások, a *Budavár visszavétele*, a *Poprád tava*, a *Középorom*, a *Nagy Tarpatak*, a *Balaton tava*, az *Utolsó reménység*, az *Abrahám kiköltözése*, az *Idill Pompejiben*, a *Pompeji pusztulása*, az *Éj*, a *Kődfátyol*, az *Euridike halála* és még számtalan más kisebb-nagyobb lélekzetű mű, pozíció, arckép, tájkép és csendélet festője dől ki benne. 1894-ben, ötvenéves jubileuma alkalmából rendezett kiállításán, több mint négyszáz festménye szerepelt a Műosarnokban.

Ez alkotásokból azt lehetett kiolvasni, hogy Molnár oly hangokat ütött meg

nálunk, amelyeken a franciák közt *Conture* és a németek közt *Anselm Feuerbach* játsztak; mindketten olyanok, kiknek a mai revíziós mozgalom renetegét használt. Mikor Molnár József örök pihenőre hunyta szemét, nálunk főképpen *Ligetivel* és *Keletyvel* együtt emlegették az ő nevét. Joggal, hiszen hasonló szellemű művelője volt mindkettő a magyar tájfestésnek. Molnár azonban lendületesebb szellemű volt, mint bármelyik a kettő közül. Mutatja ezt már élete folyása is. Tizenhat éves korában bebarangolja gyalog egész Erdélyországot (Deésen, Torna József pártfogásával számos arcképet festett); innen Velencébe megy, hol növendéke lesz az Akadémiának; megismerkedik *Ürményi Ferenc* koronaórral, ki évi 200 forint ösztöndíjjal lett támogatója; két év múlva Rómába, majd Firenzébe, Nápolyba, Livornóba, Pisába, Luccába és Genovába utazik. Ezek után Münchenben telepszik meg, hol *Schorn* és *Faltze* tanítványa lesz. 1849-ben Stuttgartban tölt hosszabb időt, hol kilenc hónap alatt 120 arcképet fest. Stuttgart után Páris, Brüsszel és München következett. Itt történelmi és allegorikus képeket, valamint az életből vett jeleneteket festett, melyek többnyire Angliában sze-

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Molnár József

Idő

"1925"

Személy

reztek népszerűséget alkotójuknak. Különösen nagy sikert ért el az 1870-iki londoni kiállításon a *Keresztények üldözése* c. képével, mely Viktoria angol királynő tetszését is megnyerte.

Különben 1853 óta itthon élt és a nagy élet és a külföldi szép sikerek után bizonyára fázhát elégszer ő is a mi kicsiny, de befelé kérlelhetetlenül zsarnoki glóbuszonkon a »nap után« amint annakidején a Velencét járt *Dürer Albrecht* írta. Mostanában azonban, ha felmerülnek képei a retrospektív kiállításokon vagy árveréseken, élénk örömmel látunk azokban egy-egy olyan vonást, mely a mi legnagyobb romantikusunkra, *Székelly Bertalanra* emlékeztet és amelyben örömrünk telik már azért is, mert minél több ilyen vonást fedezünk fel újra a művészetben, annál közelebb kell éreznünk magunkat egy olyan korhoz, amely előreláthatólag nem lesz olyan formátlan és tehetetlen, mint a mai.

Felvinczi Takács Zoltán